

Sygn. akt III AUz 243/14

POSTANOWIENIE

Dnia 29 października 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Iwona Krzeczowska - Lasoń (spr.)

SA Bożena Grubba

SA Małgorzata Gerszewska

po rozpoznaniu w dniu 29 października 2014 r. w Gdańsku na posiedzeniu niejawnym

w sprawie W. M.

z udziałem zainteresowanego (...) Spółka Akcyjna w (...) w K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o przeniesieniu odpowiedzialności za zobowiązania spółki

zażalenia W. M. i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

na rozstrzygnięcie o kosztach procesu zawarte w postanowieniu Sądu Okręgowy w Gdańsku z dnia 28 sierpnia 2014 r. sygn. akt VIII U 38/13

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt III AUz 243/14

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 sierpnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku umorzył postępowanie odwoławcze (pkt 1) i zasądził od W. M. na rzecz pozwanego kwotę 1800 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt 2). W uzasadnieniu postanowienia Sąd wskazał, że w sprawie z odwołania W. M. od decyzji z dnia 22 grudnia 2011 r. o przeniesieniu odpowiedzialności za zobowiązania składkowe Spółki Akcyjnej (...) za okres od kwietnia 2006 r. do maja 2007 r. w kwocie łącznej 98.256,61 zł na odwołującego, zainteresowana spółka spłaciła dochodzoną przez pozwanego kwotę z tytułu składek. Pozwany wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego zgodnie z treścią art. 98 k.p.c. w oparciu o § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Odwołujący się wniósł o odstąpienie od zasądzenia na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego, albowiem w sprawie zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające zastosowanie art. 102 k.p.c. tj. uregulowanie przedmiotowej należności przez zainteresowanego w toku postępowania, a także jego trudna sytuacja majątkowa i rodzinna (utrzymuje żonę i trójkę dzieci, spłaca kredyt w Banku Spółdzielczym - do spłaty pozostało 8000 zł).

Sąd odnosząc się do kwestii zwrotu kosztów zastępstwa procesowego stwierdził, że rację ma pozwany wskazując podstawę prawną do ich zasądzenia w art. 98 k.p.c. – w tej części nie ma zresztą sporu – i § 6 pkt 6 rozporządzenia

Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. W związku z powyższym zwrot przez ubezpieczonego kosztów zastępstwa pozwanemu winien wynieść 3600 zł. W ocenie Sądu nie ma podstaw do całkowitego odstąpienia od obowiązku zwrotu przez wnioskodawcę kosztów zastępstwa procesowego, jednakże z uwagi na wyjątkowe okoliczności występujące w niniejszej sprawie istnieją podstawy do częściowego zwolnienia W. M. z tego obowiązku i zasądzenia połowy kwoty tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W ocenie Sądu sama sytuacja majątkowa i rodzinna W. M., jakkolwiek nie najlepsza, jawi się jako przeciętna i nie uzasadniająca odstąpienia w całości od nałożenia na ubezpieczonego obowiązku zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Sąd zważył jednak, że przepisy dotyczące przeniesienia odpowiedzialności za zaległe składki i spory wynikające z ich zastosowania przez odpowiednie organy nie są sprawami łatwymi, których zakończenie jest przewidywalne i oczywiste. Wdanie się w spór zatem stanowi uprawnienie osoby przekonanej – jak w przypadku odwołującego się – że jego racje są przeważające i winien być od nałożonego obowiązku spłaty za spółkę zaległych składek uwolniony - co jednak nie oznacza, że nie powinien brać pod uwagę przegranej sprawy i obciążenie kosztami. W okolicznościach niniejszej sprawy nie doszło do formalnego przegranej procesu przez wnioskodawcę, choć tak traktuje się zaspokojenie roszczenia pozwanego. Doszło do umorzenia postępowania z uwagi za zaspokojenie pozwanego, co choć nie jest zasługą odwołującego się, co stanowi istotną okoliczność zmniejszającą ewentualne późniejsze koszty pozwanego. Odpada bowiem konieczność windykacji należności i innych związanych z dochodzeniem należności obciążeń. Nie ma racji zatem pozwany, że w aspekcie nienajlepszej sytuacji majątkowej wnioskodawcy (całość obciążenia przekracza znacznie połowę miesięcznych dochodów rodziny z trojgiem dzieci), trudności sprawy i wyjątkowej okoliczności zaspokojenia pozwanego, nie zachodzi okoliczność usprawiedliwiająca w części wnioski o odstąpienie od zasądzenia kosztów .

W zażaleniu na rozstrzygnięcie o kosztach procesu zawarte w punkcie 2 zaskarżonego postanowienia wnioskodawca zarzucił naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 102 k.p.c. i wniósł o jego zmianę poprzez nieobciążanie wnioskodawcy kosztami zastępstwa procesowego.

Pozwany wniósł zażalenie na zawarte w postanowieniu rozstrzygnięcie o kosztach postępowania i zarzucił, że Sąd Okręgowy, wbrew zasadzie z art. 98 k.p.c., na którą się powołał, bezzasadnie obniżył należne do zwrotu koszty procesu o kwotę 1.800 zł. Na tej podstawie organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia przez zasądzenie od wnioskodawcy kwoty 1800 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenia nie zasługują na uwzględnienie.

W art. 102 k.p.c. ustawodawca odwołuje się do pojęcia "wypadków szczególnie uzasadnionych". Takie sformułowanie wprawdzie nie jest klauzulą generalną, jednak opiera się na zwrocie niedookreślonym, który może odsyłać również do argumentów natury aksjologicznej. Regulacja ta znajdzie zastosowanie w wyjątkowych sytuacjach, gdy z uwagi na okoliczności konkretnej sprawy, zastosowanie reguł ogólnych k.p.c. dotyczących zwrotu kosztu procesu byłoby nieuzasadnione.

Przepis art. 102 k.p.c. przyznaje sądowi uprawnienie o charakterze dyskrecyjnym. Wprawdzie zasadność skorzystania z tego uprawnienia może być objęta kontrolą sądu wyższego rzędu, jednak ewentualna zmiana zaskarżonego orzeczenia o kosztach powinna być dokonywana tylko wyjątkowo (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 października 2012 r., IV CZ 69/12, LEX nr 1232622), gdy ocenie przeprowadzonej przez sąd niższej instancji można przypisać cechy dowolności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2012 r., IV CZ 63/12, LEX nr 1232814).

Przesłanki, jakimi kierował się Sąd Okręgowy nie obciążając wnioskodawcę w części kosztami procesu nie noszą cech dowolności. Do okoliczności branych pod uwagę przy ocenie przesłanek zastosowania dyspozycji omawianego przepisu do nieobciążania wnioskodawcy częściowo kosztami procesu Sąd pierwszej instancji zaliczył te związane

z samym przebiegiem samego postępowania, charakterem sprawy i jej genezą, ale również dotyczące stanu majątkowego strony. Słusznie Sąd ten zauważył, że żądanie skarżącego zawarte w odwołaniu znajdowało, co do zasady podstawę prawną. Postępowanie podlegało umorzeniu, albowiem spełnienie przez zainteresowaną spółkę świadczenia spowodowało, że odpadły przesłanki do subsydiarnej odpowiedzialności skarżącego za zobowiązania zainteresowanej. Wskazane Sąd Okręgowy odnoszące się do sytuacji majątkowej wnioskodawcy mogły również uzasadniać częściowe nieobciążanie go kosztami procesu i nie były one wyłącznie decydującymi o zastosowaniu art. 102 k.p.c. Ponadto trafnie Sąd Okręgowy zauważył, że pozwany dochodzi zwrotu kosztów w wysokości 3600 zł, co dla wnioskodawcy byłoby istotnym uszczupleniem majątkowym.

Nie mogło jednakże odnieść zamierzonego rezultatu dążenie do nieobciążania wnioskodawcy w ogóle kosztami procesu, z ponoszeniem których powinien się liczyć, wnosząc odwołanie, którego zasadności nie zdołał wykazać. Trudne obecnie położenie wnioskodawcy nie może być traktowane jako stan utrwalony, a tym samym uniemożliwiający wypełnienie nałożonego obowiązku.

Konkludując, opisane w zażaleniach okoliczności nie uprawniają do zmiany decyzji Sądu Okręgowego. Z tego względu Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. postanowił jak w sentencji.